

Դուրս դացած լրացրաց ճանրու
ծախքը խմբաբաժնե ետեւ զիպէ 4 :
Լրացրայց վերաբերեալ նաեւ
կամ որ ե իցն զոր իմ ին խմբաբաժնե
— ճնարելին պիտի ազգուի : Դպտ
— ճնար լրացրածը չառաճի իմ ին
198, չորս խան, Ստախի զառաճե
նակի :
Ճանրու ծախքը չվճարուած նա
եւ չընդունուի :

անթեթեմա մը ծրագրի մը պատրաստած էին, որոյ գլխաւոր կէտերն էին՝ ապստամբեալ գաւառաց ինքնակառավարութիւն շնորհել քրիստոնեայ կառավարիչներ կարգելով, Եւրոպական օստիկանութեան զօրք և տէրութեանց կողմէն վերատեսուէլ յանձնաժողով մը հաստատել, իշխելով դաւառաց եկամուտներուն միայն մէկ չափաւոր մասը Կ. Պօլսի զրկել, Սերվիոյ և Գարատաղի սահմաններն ընդարձակել և այլն։ Անդդիոյ արտաքոյ կարգի երեւոյթիսան Լորտ Սալիզպըրի վէհ՝ Սուլթանին հետ մասնաւոր տեսակցութիւն մը խնդրեց և վերջիշեալ կէտերը ծանոյց, որոց յորին վէհափառութիւնը պատասխանեց թէ առանց իւր դահն և իւր կեանքն իսկ վտանդի ենթարկելու չկրնար ընդունիլ, քանզի այն ատեն իւր ժողովուրդն ոչ ևս հնազանդութեան մէջ կը մնայ։ Լորտ Սալիզպըրի յայտարարեց թէ Անդդիա չլիտի օգնէ Բ. Դրան, ոչ գրամով և ոչ զօրքով եթէ Թուրքիա պատերազմ՝ ընէ մեծ տէրութեան մը դէմ։ Վեհ՝ Սուլթանը պատասխանեց թէ իւր ցրքն ու ժողովուրդը զինքը կը պատպանեն։ Լորտ Սալիզպըրի ըսած թէ Պէշիքայի ծովախորշը գտնուած Անդդիական նաւատորմն ետ պիտի երթայ, և կայսերական պալատէն մեկնելէ ետեւ հեռագրաւ հրաման տըւաւ նաւատորմին որ հեռանայ։ Անդդիական նաւատորմը Սուլթան Ապուտիւլ—Ազիզի վերջին օրերը Պէշիքա եկած էր, այն պատճառաւ Անդդիոյ մէջ նախարորաց դէմ կ'ծու. քննադատութիւններ եղան թէ Թուրքիոյ օգնութեան ցոյցեր ընելով՝ քայքայեալ էին շայն իւր ընդդիմութեան մէջ։ Նախարարք ալ պատասխանած էին թէ քրիստոնէից պաշտպանութեան նպատակաւ զրկած էին այն նաւատորմն Արեւելեան ջրերը։ Անդդիա Բ. Դրան ապահովութիւններ տալով դեսպանախորհուրդն ընդունել տալէ ետեւ, գլխից ինքն ալ Ռուսիոյ կողմը բռնեց։ Առ այժմ Եւրոպական վեց տէրութիւնք՝ իրենց առերեւոյթ համաձայնութեամբն հանդերձ չկողին իրենց առաջարկութիւնները Բ. Դրան ընդունել տալ, որ Թուրքիոյ անկախութեան ու ամբողջութեան հակառակ և դեռատեսխորհրդին ընդհանուր գումարման օրն հրատարակուած Սահմանադրութեան դէմ՝ ըլլանաւ որ և է զիջում մ'ընելու չհաւանիր։ Հետեալաբար Եւրոպական երեսփոխաններն ու դեսպանները մայրաքաղաքէս մեկնելու սպառնալիք կ'ընեն։ Ռուսիոյ դեսպանն Էյրլսթըլք անուն շոգ կ'աւան յատկապէս բերել տուաւ զինքն և իրեններն՝ ի հարկին Ռուսիա տանելու համար։ Լորտ Սալիզպըրի ալ Լոյտի չոգեանանբէն մինչ փութած ալ պատրաստած է։

...մեծ թիվով պա-
...նոր ... սկիզբը :

ԴԵՍՊԱՆՈՒՈՐՅՈՒՐԻ

Հինգ շաբաթի օրը գեապանախոր-
հարգն իր եօթներորդ և հաւանա-
կանաբար վերջին դումարումն ըրաւ :
Հաւածին նայելով , Բ. Դուռը վերջ-
նական կերպիւ մերժեք է իրեն ե-
ղած առաջարկութիւնները , գլխաւո-
րապէս Եւրոպական հսկող , յանձնա-
խօրհրդոյ մը հաստատութեան և
կուսակալաց ընտրութեան մէջ իւ-
րապիտ դործակցութեան վերաբեր-
եալ կէտերը :

Երսուի թէ տէրութեանց երես-
փոխաններն երկուշաբթի օրը հաւա-
քաբար վերջին հրահեր մը պիտի ը-
նեն Բ. Դրան :

Սթամպուլ լրագիրն իւր երէկ ի-
րիկուան թուոյն մէջ հետեւեալ տե-
ղեկութիւնները հուսայ հինգշաբթի
աւուր գեապանախորհրդին վրայ :

« Բանակցութեանց յաջողելուն
վրայ յոյս դնել անհնար է այսուհե-
տե » : Ներքին չէ յուսայ որ Ռուսիա
և անոր համաժողովներն իրենց որոշ-
մանքն ետ առնուն : Դուռն ալ ար-
դէն փորձով հաստատեց թէ իւր պա-
տիւնն ու ճշմարիտ չահերը չկրնար
փոխանդի մէջ դնել և իրեն առաջար-
կուած անձնասպանութիւնն ընդու-
նիլ , Գերմանիա կարծես թէ խաղա-
ղական կարգադրութեան յոյսերը
բոլորովին հեռացնելու համար իւր
բռնած գիրքը բացորոշ կերպիւ
չեշտեց : Երէկուան նստին մէջ տե-
սակ մը վերջնագիր յառաջ դրաւ
բերանացի , որուն պատասխանն Օսմ.
երեսփոխանք իրենց վրայ չառնով
Դրան հաղորդել խոստացան :

« Այսօր գեապանախորհրդին Եւ-
րոպական անդամներն առանձին
Եւրոպիոյ մը պիտի ընեն գրաւոր
վերջագիր մը պատրաստելու վրայ ,
զոր վերջագրի օրը Բ. Դրան պի-
տի ներայացնեն » :

« Տարւոյ չկայ որ Ռուսիա Ա-
ւստրիա Գերմանիա և իտալիա հա-
ւանութիւն Դիտի տան յիշեալ վերջ-
նագրին » : Բայց իր կարծենք որ Գաղ-
ղիա և Անգղիա չիտի ընդունին զայն
կամ գիտադրութեան պիտի ընդու-
նին » : որովհետեւ չենք յուսար որ այս
երկու տէրութիւնք պատասխանա-

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԾԱՀԷՆՆ ՆՍԻՊԻՐ

ԿԱՄ

Դ Ա Ղ Ք Ա Կ Ա Ն Հ Ա Յ Ը
(Ծ-ք. և Կեբ. Դ-ն 1924)

Է

ՄԱՍՆ Դ

ԴԼ. Ի. « Տաւն և մէկ տարի վեր-
ջը » կը պատահինք Շահէնի կեան-
քին : Անգրիկովաու մէջ բնակեալ իր
գաղթականաց հետ , յորմէ անտեսա-
նելի է Մասիսի գաղթականաց անգամ և
Հայաստանի հօրիւնը : Թէպէտ Շա-
հէնը ինքնանցած է այժմ նշանակիր ,
կառքերու , ծառաներու և ապա-
րանքներու տէր : Աստղիկն բամբիջ
մէջ եղած , Շահէնի վարդաբնի ,
Վրէն , և Հրանուշ մէկ մէկ աղիւտա-
կան են դարձեր : այլ սիրտ Շահէնին
'ի վաղուց սկսեք է զեղջ գալ , և իր
բնիկ « Երկրին սոխ ու սխտորի կա-
րօտը » քաշել : Ինչ օգուտ , ձուկն
ինկած էր ուռկանը : Անճողպրեղի
է այլ ևս կեանքը , որ կիկնայ միան-

տուութեան բաժին տանուն իրենց
վրայ :

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ 10 յունի

Օտիֆորէ Բաքիէ դուրսը վերադա-
նախադան ընտրութեան ծերակաւին :
Գիւնանգիտութիւնը կը յուսայ միշտ
թէ Արեւելեան գործերը խաղաղական
լուծութիւն մը կ'ստանան :

Պէրլին 10 յունի

Պաշտօնական Մոնիթօրը : Պ. Վեր-
թէրի Կ. Պօլսոյ գեապանութեան հրաժա-
րելուն լուրը սուտ կը հանէ :

Լոնտոն 10 յունի

Թայմը կը յուսայ որ Ռուսիոյ պա-
հանջը խաղաղ լուծութիւն մը կ'ստանայ :

Պուրթէ 11 յունի

Խումբ մը Պաշտօնական յունիսը Յին
գիշերը Գառուէն անցնելով Գալարապիէն
8 ժամ հեռի Ռուսիական պահակաւոց
մը կոխեցին ու կողպեցին : Երկու Ռու-
սական զօրակալներ ծանրապէս վիրաւոր-
ւելով մեռան : Սահմանադիւրս այս բռն-
նարարութիւնը սաստիկ սրտադուլութիւն
կը պատճառէ Ռուսիոյ մէջ :

Հրէից զէմ հալածանքը ըստ լուր-
եր բացարձակապէս սխալ են : Ինքօքի
նահանգապետն երկու հրեայի խոնուելը
միայն փակել ստուեր է , ըմպելեաց ա-
ռուտութիւն վրայ երկրին ընդհանուր օ-
րինաց համաձայնիլ չուզելուն համար :

Նիւ-Օրլէան 11 յունի

Զօրաց հրամանատարին հրաման եր-
թալով որ կառավարչին պալատը պաշա-
րող ռամկավարները ցրուէ , ռամկավարք
առանց կուռի ետ քաշուցան :

Փարիզ 11 յունի

Եւրամից նախարար Պ. Լէօն Սէ՛ ժո-
ղովին ներկայացուց 1878ի երկրորդական հաշ-
ւեցոյցն , որ 6 միլիոն հաստութից յաւել-
ւած ցոյց կուտայ :

Բեռլին 11 յունի

Օտար երկիրներ գտնուող Ռուսական
պատերազմի նաւերուն հրաման զնաց
որ իտալիոյ ջուրերը գումարին :

Վիեննա 11 յունի

Գարստաղի մէջ սովի երկրից կայ :

Լոնտոն 11 յունի

ժոյճ	Գոնա	12 1/2
Ժոյճ	1865	14
»	1869	12 1/4
»	1871	—
»	1872	21 1/4
»	1873	12 3/8
Երկրորդ	50 4/8	
Անգլ. Գոնա	95 3/16	

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մայրաքաղաքի անգղիական
գեապան Սըր Հ. Էլիօթը՝ չորեքշաբ-

գամ 'ի լար գաւառան բարեկամի .
անճողպրեղի է այլ ևս առիւծն , որ
կիկնայ 'ի գաւառից որսորդին :

Ահա կ'սկսի թոյնը իր ներգոր-
ծութիւնն ընել . Շահէնի գերդաստա-
նը վեր 'ի վայր կը տագնապի . վարդ-
աբնի մի Ռուս աղիւտակաւ սիրահարելով
առաջեր է . իր ծնողքը , իր հա-
ւանքն և իր աղքատ ուրաքներ է : Նե-
տահա կը խոցի Շահէնի սիրտը այս
առիւտ և կ'սկսի անիծանել . . .
Ե. Մէլիքով իւր կեղծ բարեկամու-
թիւնը կը շարունակէ . Շահէնը իր
սրտի խոցերը դրանայ անոր : Մէլի-
քով ի՞ժ մ'է Շահէնի տան մէջ . նա
թունաւորած էր Կարդաբէնը . նա կը
թունաւորէ և Հրանուշի սէրը , որ կը
սիրահարի մի Ռուս յաջատնակալի ,
« Սիւրէի » ի Շահէնը կը միւսոյ , և իր
զաւակաց այս օրինակին համար այն-
պիսի սքանչելի խօսքեր կ'ընէ , որ ար-
ժանի են Շահէնի պէս Հոյ հոյ մը :
Վարդաբէնը կորած է , իսկ Հրանուշը
կը պրծի Սիւրէի ձագին պատահիլ հա-
գիւններէն , հօրը խրատներով , մօրը
արցունքով . . .

Աւագ , սովայն : Մէլիքովը որ ու-

թի օրը վերջ . Սուլթանին ներկա-
նալով , Անգղիոյ թագուհւոյն 'եկ
նամակը մատոյց , որով իւր որդւին
հախալուրի դուքսին * աղջիկ ա-
ւակ մը ծնած ըլլալը կը ծանուցանէ :

Վանայ կուսակալին Մուսլին ա-
ռանեալ Աղաբեկեան Մարկոս Էֆէ-
տիին Միլթէմայիցի աստիճան տը-
ւեցաւ :

Հունգարացի ուսանողաց պաւ-
գամաւորութիւնն երէկ առաւօտ և
Պօլսոյ հասաւ մեծ պատուով ու հա-
մակրութեամբ Օսմանեան ուսանո-
ւորէն ու Սօֆիականներէն ընդունու-
լով , հանդիսիւ Ղալաթա—Սարոյ
գաւառեցան , ուր իրենց յատուկ բը-
նակարան պատրաստուած է :

Վաղը կիրակի յունի . 2. ցորեկ-
ուան ժամ 8ին Ագապեան վարժա-
րանի աշակերտութիւնները նուագա-
հանդէս մը պիտի տան իւսկիւտարի
թատրոնը :

ԱՌՍԱՆԿԱՆԱԿԱՆ	
ԵՍԱՍՏԵՐ ՈՒՄՈՒՄԻՆԷ	
34 դեկտ. ուրբաթ իրիկուն	12.11
Բուժիչի Կրկնութ.	34
Թղթադրամ	136.
Կ. Պօլսոյ 34 դեկտեմբեր.	
ժ. Բիթլիսի Բաժնիքի Բաժնիքի Կ. Պօլսոյ 2	38
« Բիթլիսի Բաժնիքի Բաժնիքի Կ. Պօլսոյ 2	4. 28
Կ. Պօլսոյ Կանգալի	3. 10
Գրէտի Ժէլիս	2. 22
Գրէտի Սիւրիս	3. 10
Կրկնութիւն	34 1/2
Փոխ.	186.
»	186.
»	1869
»	1872
»	1873
Թրախալ	0. 10
ԸՆԹԱՑ ԴՐԱՄՈՅ	
34 ԵՍԱՍՏԵՐ	
Անգլ. իրա	109 30
Կ. Պօլսոյ Կ. Պօլսոյ	87 28
Իրէկոնի Ռուս	88 20
Կրկնութիւն	51 20
Հինգ ֆրանք	—
Հինգ ֆրանք	140 1/2
Պօլսոյ	152
Թղթադրամով	157 0

Ա. Զ. Կ. Լ. Յ. Ի. Ն. ՈՐ ՏԼՐԻ

Ահաւասիկ տարի մ'ալ մեր ագ-
գային կեանքն անցաւ գնաց յա-
ւիտենականութեան հոտ խառնուիլ՝
տխրութեան ու զուարթութեան , գո-
* Ռուսիոյ կայսեր փեսայ :

Նէր իր ծոցը Ներսիսին ու Շահէնն
ուղղեալ նամակն , որ փոխէր գեռ.
Վաղիսակ Եղած օրէն Շահէնի ագ-
գայինական սրտի տապն իր քաղեր
էր կանխաւ Շահէնի բերնէ : Շահէնի
սրտի զիղջն ու տագնապն և միւս-
րած կը պահէր յինքնին , երբ իր
միջնորդութիւնը 'ի Է. Է. Է. Է. Է. Է. Է.
նուշի մասին , գլխաւոր կառնու-
ղուր կեցէ : Վերջին գիշերը հրա-
ման կուտայ Շահէն իր տալը , որ
հանդերձին 'ի փախուստ , աղաւթով
գնէ իրենց « հայութիւնը , իրենց ,
հաւատքը , և արիւնը » :—Ստար-
բեր մի՛ անցնիր , ընթերցող այս բա-
ռերու վրայէն . « հայութիւն , իւ-
զու , հաւատք և արիւն » : Այս այս
տարիները կը կորսնցնէ գաղթականը :
Նոյն գիշերը Մէլիքով ու գալ . . .
Շահէնը դուրս կը կանչէ . . . և ինչեւ
ցայսօր ոչ ևս գարձաւ Շահէն . . .
Շահէնն ինկաւ 'ի Սիւրիս . . .

Ի. գլխոյ բովանդակութիւնը մեծ
փոփոխ է 'ի միւս նամակի , զով կը
գրէ Շահէնի վրէն որդին ու մեկ-
եալն վարդաբնի : Յետ այս մանկոյ-
նի , կը զգայ վարդաբնի միւսին

հոթեանու ապաշտանաց , յուսոյ
և երկիւր խառն յաւատկներ թող-
լով մեր նայ մէջ :

1876 տարին մեծ մէկ կողմէ
բաղադրուած գոհութեան և յու-
սոյ առիթ եղող մեծամեծ իրողու-
թեանք նշանաւոր եղաւ , միւս կող-
ման : Նիւթապէս կամ մանաւանդ
տնտեսապէս անյաջող տարի մ'էր ,
անգլիականութիւն մը , ի մեր աղքա-
յին կրաց վրայ ալ ան աղքեցու-
թիւններու զգալի կերպիւ տկա-
րացնելով մեր յաւաքութեան մի-
ջոցները :

Մահներ որ աշխատի աղքաց
և աղաքաւոր տնօրէնող վերնա-
խնամութիւնն 'ի իրենց եր-
կինքը աստղ սև ու չարագոյժ ամ-
պերը փառելով , խաղաղ ու յաջող
տարի մը պարգեւէ մեզ , որպէս զի
Օսմանեանոր և ազատ օրէնսդրու-
թեանց նըք կարող ըլլանք մեր
վերքերը արմատել և դէպ 'ի պայ-
ծառ ապագայ ճուղկորիլ :

Լրագրոյ խմբագրական և բա-
ժանորդական պալատներն առ այժմ
անփոփոխ արհեստ հարկադրեալ
ենք ներկայ քաղաքական և տըն-
տեսական անոյցը արագացելով մէջ ,
ուր յիշ գիշերաց արագութիւնք ծը-
նունդն ու դըրնայ ուշադիր :

Մեր սկզբունքն , նշպէս մինչև
ցարդ , այսուհետեւ ալ ինչ միշտ յա-
ռաջութեան պիտի մնայ , պատշա-
ճից և օրինաւորութեան պայմանե-
րուն մէջ , զգոյշ երաւիլով միշտ անո-
տիաբան ճամարականութիւններէ ,
որ խաբարայներու բաղդակներ-
ներու բաժինն են , նշպէս նաև ամեն
տեսակ ծայրայեղութիւններէ , որք
զառքինութիւնն իկ կը վրայեցը-
նեն բը նպատակէն :

Լրագրութիւնն , որդարը իստե-
լով , անցեալ տարիէն 'ի վեր բաւա-
կան յառաջիմութիւն ըրաւ աղա-
տութեան ճանքուն մէջ Այն ճշմու-
տութիւններն որ դեռ անի մը տա-
րի առաջ խօսիլ ներքին էր , այսօր-
ուան օրս խօսելու աղաւթութիւն ու-
նինք , ինչպէս որ լրագրոյ ուշադր.
թեցողները կրնան վկայիլ , միայն
իւր ճամարութեան արհեստ անա-
խիժ ձայնը պէտք չէ աւելի դառ-
նացնել կոշտ և կծու բաւատրու-
թեամբ , որովհետեւ այն ժամանակ
գլխաւոր համադրու կամ հաւանե-
ցնելու՝ կը գրգռէ և շատ անգամ
կը զայրացնէ :

Մասին այդ գրգռիչ ընթացքը

կամարի , իբրեւ ասուպ մը ցողացեալ
Ակաց լեռներէն և սուղեալ 'ի սոռո-
տս կողմաւոր , կը զղայ վարդաբն
Երէնիւ ու Հրանուշի հանգերձ
կա կուտան այն կլանող հողէն ու
հիւզոնէն , ուր մարդկութիւնը վը-
անգաւոր , աղքատութիւնը փախա-
ւ , ընտանեկան վտանգաւոր , լի-
բերկամութիւնը փախաւոր , լի-
զն փախաւոր , խօսիլը փախաւոր
ա , սիրելը փախաւոր , ուր և
մենիւն անգամ ազատութիւն չու-
ն . . .

Այսպէս ահա վաղիսակ Կ. Մէ-
լով այս կը փոխարինէ զինքը փր-
կին . մշտնջենաւոր կապանքներ
կ'մայէ այն անձին՝ որ Բաղիւն խա-
ն մէջ իր մահու կապանքն լար-
ձեց , բարեկամութիւն տուել կը կոր-
ծէ այն բարեբարին , որ իր կուրծ-
ք վրայէն դուրսը սպանիլ վէմը :
Շահէնն , որոյ պաշտօնի սկզբուն-
քն էր և կապեալ Հայ մը տեսնել ու
չանկել հաղար անմեղներ սպան-
նու հաւատարմէն , կրնա՞ր արդեօք
մեքէն անցունել թէ կան նաև Հա-
յ , որ հաղաբար որպէս ու ան-

